

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 741

16.6.1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun Adının ve 8 inci Maddesinin Değiştirilmesine ve 23 üncü Maddesine Bir Bent Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Güvenlik Konseyi Millî Savunma Komisyonu Raporu. (1/650)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-1652/05036

21 Kasım 1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 14.11.1983 tarihinde kararlaştırılan «16.6.1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun Adının ve 8 inci Maddesinin Değiştirilmesine ve 23 üncü Maddesine Bir Bent Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Tasarı ile, 1927 yılından bu yana uygulanmakta olan «1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanunu»nun adı, genç kuşaklar tarafından anlaşılabilmesi nedeniyle türkçeleştirilerek ve mevcut konuşma ve yazışmalarda kullanıldığı şekline uygun olarak «Yedek Subay ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu» olarak değiştirilmekte; tutum ve davranışları ile yasa dışı görüşü benimsemiş olduğu anlaşılan yedek subay adaylarının yedek subay olmaları önlenerek, askerlik hizmetlerini 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen süre kadar er olarak yapmaları hükmü getirilmektedir.

Anılan Kanunun 8 inci maddesinde yapılan bir diğer değişiklikle, yoklama kaçağı ve bakaya suçundan hüküm giyenlerin yedek subay olmalarını engelleyen hüküm kaldırılarak, bunların mağduriyetleri önlenmekte; ayrıca yedek subay olduktan sonra da tutum ve davranışları ile yasa dışı görüşü benimsemiş olduğu anlaşılanların yedek subaylıktan çıkarılmaları öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Tasarının bu maddesi ile, yürürlükte bulunan «1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanunu»nun adının yeni nesil tarafından anlaşılabilmesinin zorluğu nedeniyle, anılan Kanunun adı «Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu» olarak değiştirilmektedir.

Madde 2. — Bu maddede, 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun adında yapılan değişikliğe paralel olarak bu Kanunda ve diğer Kanunlarda yer alan «İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurlar» ibareleri «Yedek Subay ve Yedek Askerî Memurlar» şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 3. — Sözkonusu madde ile, Kanunun 8 inci maddesinde yapılan değişiklikle, tutum ve davranışları ile yasa dışı siyasî görüşü benimsemiş olduğu anlaşılan ve olaylara katılan Silahlı Kuvvetler mensubu subay ve astsubayların görevlerine son verildiği halde, yasa dışı siyasî ve sosyal görüşleri benimseyen, bu tür olaylara karıştıkları konusunda haklarında belge ve mahkeme kararı bulunan yedek subay adaylarının, Silahlı Kuvvetlerde subay olarak görev almaları önlenemediğinden ve subay nasbedildikten sonra da, muvazzaf subaylara uygulanan Subay Sicil Yönetmeliğinin Silahlı Kuvvetlerden ayırmaya ilişkin hükümleri pratikte tatbik edilemediğinden, belirtilen durumdaki yedek subay adaylarının 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen süre kadar er olarak askerlik yapmaları sağlanmış;

Ayrıca yürürlükte bulunan 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurlar Kanununa göre, yoklama kaçağı ve bakaya suçundan hüküm giyen yedeksubay adaylarının bu haklarını kaybederek erbaş olarak askerlik hizmeti yapmaları yanında bunlara ayrıca, Askerî Ceza Kanununun 63 üncü maddesi, uyarınca hapis cezası da verildiğinden, aynı durumda olan erlere nazaran daha ağır şartlara tabi tutulduklarından, tasarıda yapılan değişiklikle, bu durumdaki yedek subay adaylarının erbaş olmaları önlenmiştir.

Madde 4. — Tasarının bu maddesi ile, 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 23 üncü maddesine bir bent eklenerek, yedek subay olduktan sonra tutum ve davranışları ile yasa dışı görüşü benimsemiş olduğu anlaşılanların yedek subaylıktan çıkarılmaları esası getirilmiştir.

Madde 5. — Bu maddede Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

Madde 6. — Sözkonusu maddede Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulunun yürüteceği açıklanmıştır.

Millî Savunma Komisyonu Raporu

Millî Güvenlik Konseyi
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. : 1/650
Karar No. : 75

28 Kasım 1983

MILLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Millî Güvenlik Konseyinin 31 Ekim 1983 gün ve 167 sayılı Kararı ile 2485 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde yapılan değişikliğe dayanılarak Komisyonumuza havale edilen «16.6.1927 tarihli ve 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun adının ve 8 inci maddesinin Değiştirilmesine ve 23 üncü Maddesine Bir Benit Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ilgili bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle görüşülmüş ve tasarı tümü itibarıyla benimsenmiştir.

Tasarının adının değiştirilmesine yönelik 1 inci ve kanunlarda geçen «İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları» ibarelerinin «Yedek Subay ve Yedek Askerî Memurlar» şeklinde değiştirilmesine ilişkin 2 nci maddeler, redaksiyona tabi tutularak benimsenmiştir.

3 üncü madde; kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması ve içeriği yönünden doğabilecek tereddütlerin giderilmesi için yeniden düzenlenirken, yasa dışı tutum ve davranış tanımına açıklık getirilmiştir.

Çerçeve 4 üncü maddede; 1076 sayılı kanunun 8 inci maddesine paralel olarak 23 üncü madde değişikliği gerçekleştirilirken, maddeye eklenen fıkra ile yedek subaylığı sırasında subaylıktan çıkarılanların askerlik hizmetlerinin hesabında tereddüte yer verilmeyecek düzenleme yapılmıştır.

Tasarının yeniden düzenlenen 8 inci maddesinde yoklama kaçağı veya bakaya olanların er veya erbaş olacaklarına ilişkin hükme yer verilmemesi nedeniyle halen bu durumda olan ve silah altında bulunanlarla haklarında karar alınmış ancak sevkedilmemiş olanlar nedeniyle doğacak tereddütleri gidermek amacıyla tasarıya bir geçici madde eklenmesi uygun görülerek çerçeve 5 inci madde eklenmiştir.

Yapılan bu düzenlemelere uygun olarak tasarının başlığı değiştirilmiştir.

Tasarının 5 ve 6 ncı maddeleri 6 ve 7 nci maddeler olarak aynen benimsenmiştir.

Tasarı, gerekçesi ve raporumuz saygı ile arz olunur.

Başkan
Muzaffer BAŞKAYNAK
Hâk. Tümgeneral

Üye
Edip GÜLTEKİN
Hâk. Kıd. Albay

Üye
Ersin ESEROL
Hâk. Albay

Üye
Rafet ERİNÇ
Kur. Albay
K. K. K. İstih. Bşk.

Üye
İsmet ARISOY
Per. Albay
M. S. B. Asalt. D.
Er. İst. Şb. Md.

Üye
Hüseyin ERDOĞAN
Per. Yarbay
K. K. K. Tay. D. Ş. Md.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

16.6.1927 Tarihli ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun Adının ve 8 inci Maddesinin Değiştirilmesine ve 23 üncü Maddesine Bir Bent Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1076 sayılı Kanunun adı, «Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu» şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2. — 1076 sayılı Kanunda ve diğer kanunlar ile ek ve değişikliklerinde yer alan «İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurlar» ibareleri «Yedek Subay ve Yedek Askerî Memurlar» şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3. — 1076 sayılı Kanunun 27.7.1970 tarihli ve 1316 sayılı Kanunla değişik 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 8. — Değerlendirme neticesi yedek subay adayı seçilip askere sevkten evvel veya yedek subay yetiştirilmekte iken aşağıdaki engel hali olduğu anlaşılanlar askerlik hizmetini durumlarına göre er veya erbaş olarak tamamlayabilirler. Bu şekilde er veya erbaş olarak askerlik hizmetini yerine getireceklerin hizmet süresi, 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen süre kadardır.

- a) Türk Silâhlı Kuvvetlerinde subaylıktan çıkarılmayı gerektiren bir suçtan mahkûm olanlar, Kamu hizmetlerinden muvazaf yasaklı olanlar Hileli Muflis olduğu ilân edilmişler.
- b) Yönetmelikte belirtilecek usul ve esaslar çerçevesinde;
 1. Disiplinsizlik ve ahlaki durumları sebebiyle yedek subay çıkarılması uygun görülmemişler.
 2. Tutum ve davranışları ile yasa dışı görüşü benimsemiş olduğu anlaşılanlar. Er olurlar.
- c) Yedek subay öğreniminde başarı gösteremeyenler; erbaş olurlar.»

MADDE 4. — 1076 sayılı Kanunun 27.7.1970 tarihli ve 1316 sayılı Kanunla değişik 23 üncü maddesine aşağıdaki (d) bendi eklenmiştir.

- d) Tutum ve davranışları ile yasa dışı görüşü benimsemiş olduğu anlaşılanlar.»

MILLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

16.6.1927 Tarih ve 1076 Sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun Adının ve Bazı Maddelelerinin Değiştirilmesine ve Kanuna Bir Geçici Madde Eklennesine İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun adı «Yedek Subaylar ve Yedek Askerî Memurlar Kanunu» şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2. — 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanunu ile diğer kanunlarda yer alan «ihtiyat zabıt ve ihtiyat askerî memurlar» ibareleri «yedek subay ve yedek askerî memurlar» şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3. — 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 8. — Yedek subay adayı olarak askere sevkden evvel veya yedek subay yetiştirilmekte iken aşağıdaki engel hali olduğu anlaşılanlar askerlik hizmetini durumlarına göre er veya erbaş olarak tamamlarlar.

- a) 1. Türk Silahlı Kuvvetlerinde subaylıktan çıkarmayı gerektiren bir suçtan mahkûm olanlar,
2. Kamu hizmetlerinden müebbeten yasaklı olanlar,
3. Hileli müflis olduğu ilan edilenler,
- b) Yönetmelikte belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde;

1. Disiplinsizlik ve ahlakî durumları sebebiyle yedek subay çıkarılması uygun görülmeyenler,
2. Türk Silahlı Kuvvetlerinin manevî şahsiyetine gölge düşüren veya askerliğin şeref ve haysiyetiyle bağdaşmayacak eylemlerde bulunanlar ile tutum ve davranışlarıyla yasa dışı siyasî, yıkıcı, bölücü ideolojik görüşü benimsemiş olduğu anlaşılanlar,

Okul disiplin kurullarının vereceği subay olamaz kararı üzerine er olurlar.

c) Yedek subay öğreniminde başarı gösteremeyenler, erbaş olurlar.

Bunların yerine getirecekleri hizmet süresi 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen süre kadardır.

MADDE 4. — 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununun 23 üncü maddesinin 1 inci fıkrasına aşağıdaki (d) bendi ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

d) Yedek subay hizmetleri sırasında, Türk Silahlı Kuvvetlerinin manevî şahsiyetine gölge düşürdükleri veya askerliğin şeref ve haysiyetiyle bağdaşmayacak eylemlerde buldukları, tutum ve davranışlarıyla yasa dışı siyasî, yıkıcı, bölücü ideolojik görüşü benimsemiş oldukları subay sicil yönetmeliğinde gösterilen usul ve esaslar çerçevesinde anlaşılanlar.

Yukardaki fıkra kapsamına girenlerin askerlik hizmet süresi 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesi 1 inci fıkrasında belirtilen süre kadardır.

MADDE 5. — 1076 sayılı İhtiyat Zabıtları ve İhtiyat Askerî Memurları Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 7. — Yoklama kaçağı veya bakaya suçundan hüküm giydikleri için halen erbaş olarak askerlik hizmetini yapmakta olanlardan yedek subay olmak isteyenler 3 üncü maddeye göre seçilirler ve Genelkurmay Başkanlığının tespit edeceği ihtiyaca göre ve uygun göreceği zamanlarda eğitimlerini tamamlayıp başarı gösterenler yedek subay olurlar ve emsalleri gibi terhis edilirler.

Seçim sonucunda yedek subay adayı olmayanlar, 1111 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendinde gösterilen süre kadar askerlik hizmetine tabi tutulurlar.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

14.11.1983

Başbakan
B. Uluşu

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztürk

Devlet Bakanı V.
Prof. Dr. İ. Öztürk

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdeş

Devlet Bakanı
S. R. Pasin

Adalet Bakanı
K. Akdoğan

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
A. B. Kafaoğlu

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. C. T. Sadıklar

Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Prof. Dr. A. Samsunlu

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

(M. G. K.)

(Millî Savunma Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

MADDE 6. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

